

Ugradert

-

Vitenskapskomiteen for mattrygghet v Edel Holene
Postboks 4404 Nydalen
0403 OSLO

Deres ref:
Vår ref: 2013/97726
Dato: 07.05.2013
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Dette brevet erstatter tilsvarende brev sendt den 03.05.13. Brevet blir sendt på nytt fordi Vitenskapskomiteen for mattrygghet ønsket mindre endringer i ordlyden på bestillingen.

VURDERING AV MULIG HELSEFARE VED KONSUM AV KJØTT FRA HJORTEVILT FELT MED BLYHOLDING AMMUNISJON

Bakgrunn:

Bly er et tungmetall som både finnes naturlig i miljøet og som miljøforurensning, og som lagres i kroppen når mennesker får det i seg. I tilstrekkelige mengder kan bly skade nervesystemet, nyrene og påvirke blodtrykket negativt.

Mattilsynet har per i dag ikke ansett at blyrester fra ammunisjon brukt til å felle hjortevilt inkludert oppdrettshjort utgjør helsefare ved konsum av kjøttet. Det europeiske risikovurderingsorganet EFSA (European Food Safety Authority) publiserte i 2010 en risikovurdering av bly i mat ("Scientific Opinion on Lead in Food", EFSA 2010). Mattilsynet oppfattet denne risikovurderingen dit hen at det ikke var nødvendig med tiltak mot blyrester fra ammunisjon i viltkjøtt. I utdanningsmateriellet for kompetente jegere som Mattilsynet har bidratt med veiledning til, står det at sårkjøtt fra prosjektilet skal reinskjæres, men uten nærmere presisering.

Mattilsynet har blitt kontaktet av veterinær Jon M. Arnemo som har skrevet flere artikler om temaet, En av artiklene beskriver hvordan finfordelt bly kan spres fra prosjektilet opp til 40 cm i omliggende vev (Vedlegg 1). Mattilsynet har også vært i kontakt med Aksel Bernhoft, Veterinærinstituttet. Lindboe, Henrichsen, Høgåsen og Bernhoft står bak en artikkel, der man har funnet høye nivåer av bly i kjøttdeig fra hjortevilt (Vedlegg 2). Både Arnemo og Bernhoft uttrykker bekymring for helsefaren ved konsum av hjorteviltkjøtt som inneholder blyrester fra prosjektilet.

Mattilsynet er oppmerksomt på at Det tyske risikovurderingsorganet BfR (Bundesinstitut für Risikobewertung) nylig har gått ut med kostholdsråd der de advarer fertile kvinner, gravide og barn mot å spise viltkjøtt på grunn av blyinnhold (Vedlegg 3). Livsmedelsverket i Sverige har i en nyhetsnotis meldt at de undersøker om kjøtt fra hjortevilt felt med blyholdig ammunisjon kan inneholde helseskadelige mengder bly (Vedlegg 4).

Det finnes ingen grenseverdi spesielt for bly i viltkjøtt. Grenseverdier for bly i husdyrkjøtt finnes i: FOR 2002-09-27 nr 1028: Forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Vedlegg 5). Bly i husdyrkjøtt omtales i vedlegget til denne forskriften: Forordning (EF) nr. 401/20063:

- 1.3 Kjøtt (med unntak av slakteavfall) fra storfe, sauer, svin og fjørfe: 0,10 mg/kg
3.1.4 Slakteavfall fra storfe, sauer, svin og fjørfe: 0,50 mg/kg

Mattilsynet ser behovet for en vurdering tilpasset norske forhold for mulig helsefare ved konsum av kjøtt fra hjortevilt skutt med blyholdig ammunisjon. En slik vurdering vil kunne føre til tiltak fra Mattilsynets side i form av kostholdsråd, opplæring av jegere, råd for håndtering m.m.

Folkehelsen er førsteprioritet, men Mattilsynet har også et ansvar for dyrehelsen til hobbydyr. Mattilsynet ønsker derfor en vurdering av mulig helsefare for hunder, for eksempel jakthunder, som blir føret med kjøtt fra hjortevilt felt med blyholdig ammunisjon.

Oppdrag:

Mattilsynet ønsker at Vitenskapskomiteen for mattrygghet vurderer følgende spørsmål:

- 1) Er det helsefare for den norske befolkningen å konsumere kjøtt fra hjortevilt inkludert oppdrettshjort som er felt med blyholdig ammunisjon? Er det grupper i den norske befolkningen som er spesielt utsatte for helsefare ved slikt konsum?
- 2) Dersom det er en helsefare, hvilken distribusjon vil bly fra ammunisjon ha i nyfelt hjortevilt? Er det mulig å renske blyrestene vekk fra kjøttet som går til konsum og i så fall hvor mye av vevet rundt skuddkanalen må fjernes?
- 3) Finnes det andre effektive tiltak enn bortskjæring av vev for å begrense innholdet av blyrester fra blyholdig ammunisjon i hjorteviltkjøtt?
- 4) Vil det utgjøre en helsefare for hobbydyr, for eksempel jakthunder, å bli føret med sårkjøtt?

Terms of reference

The Norwegian Food Safety Authority requests the Norwegian Scientific Committee for Food Safety (VKM) to perform the following:

- 1) To assess the significance of lead exposure to the Norwegian population by consumption of cervid meat including meat from farmed red deer shot with lead-based ammunition. VKM is also requested to identify any subpopulations with an increased risk.
- 2) If a health risk concerning lead exposure is identified, VKM is requested to describe the distribution of lead from ammunition in the carcass of a newly shot animal. Furthermore, if it is possible to purify the cervid meat from lead residues, VKM is requested to estimate the tissue area associated with the wound channel that has to be removed.
- 3) To present, if any, other appropriate measures in addition to removing tissue in order to limit the content of lead residues from ammunition in cervid meat.
- 4) To assess the significance of lead exposure to the health of pets, such as hunting dogs, when they are being fed with trimmings from the wound channel.

Språk:

Vi ber om at vurderingen skrives på engelsk.

Tidsramme:

Mattilsynet anser dette som en hastesak og håper at vurderingen er ferdig så snart som mulig. Dersom det er en helsefare ved å konsumere kjøtt fra hjortevilt felt med blyammunisjon haster det

å håndtere denne faren. Saken har fått stor plass i media og mange bekymrede forbrukere og jegere etterspør et svar.

Med hilsen

Catherine Signe Svindland